

جمله‌سازی ساده فارسی

(برای عرب‌زبانها)

دکتر غلامحسین غلامحسین زاده

با همکاری

دکتر عصمت اسماعیلی و دکتر نعیمه حسوکی

تهران

۱۳۸۹

سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)

مرکز تحقیق و توسعه علوم انسانی

سرشناسه: غلامحسین زاده، غلامحسین، ۱۳۳۵-
عنوان و نام پدیدآور: جمله سازی ساده فارسی (برای عرب زبانها) / غلامحسین
غلامحسین زاده؛ با همکاری عصمت اسماعیلی، نعیمه حسوکی.
مشخصات نشر: تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)،
مرکز تحقیق و توسعه علوم انسانی، ۱۳۸۹.
مشخصات ظاهری: ده، ۱۳۸ ص.
فروست: «سمت»: ۱۴۰۷. بین الملل: ۶.
شابک: ۲- ۵۳۱- ۵۳۰- ۹۶۴- ۹۷۸- ۱۸۵۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: پشت جلد به انگلیسی: Gholamhosein Gholamhoseinzadeh, with the
collaboration of: Esmat Esmacili, Nacimeh Hasouki. Persian Simple Phrasology
(for Arabic Speakers).

یادداشت: واژه نامه.
یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۳۷-۱۳۸.
موضوع: فلوسی - راهنمای آموزشی - عرب زبانان.
موضوع: دانشگاهها و مدارس عالی - ایران - آزمونها.
شناسه افزوده: اسماعیلی، عصمت، ۱۳۴۲- .
شناسه افزوده: حسوکی، نعیمه، ۱۳۵۵- .
شناسه افزوده: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، مرکز تحقیق و
توسعه علوم انسانی.
رده بندی کنگره: ۱۳۸۹ غ ۸ غ ۴ PIR ۲۸۲۹/
رده بندی دیویی: ۴۴۹۲۷ غ ۸
شماره کتابشناسی ملی: ۲۲۲۶۱۵۳

سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)
مرکز تحقیق و توسعه علوم انسانی

جمله سازی ساده فارسی (برای عرب زبانها)
دکتر غلامحسین غلامحسین زاده (عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس)
با همکاری: دکتر عصمت اسماعیلی (عضو هیئت علمی دانشگاه سمنان)، دکتر نعیمه حسوکی
(عضو هیئت علمی دانشگاه حلب کشور سوریه)
چاپ اول: زمستان ۱۳۸۹
تعداد: ۱۰۰

حروفچینی، چاپ و صحافی: «سمت»
قیمت در ایران: ۱۸۵۰۰ ریال. در این نوبت چاپ قیمت مذکور ثابت است و فروشنده گان و عوامل
توزیع مجاز به تغییر آن نیستند.
نشانی ساختمان مرکزی: تهران، بزرگراه جلال آل احمد، غرب پل یادگار امام (ره)، روبه روی
پمپ گاز، کدپستی ۱۶۶۳۶، تلفن ۲-۴۴۲۴۶۲۵۰.

www.samt.ac.ir info@samt.ac.ir

کلیه حقوق اعم از چاپ و تکثیر، نسخه برداری، ترجمه و جز اینها برای «سمت» محفوظ است
(نقل مطالب با ذکر مأخذ بلامانع است).

فهرست مطالب

هفت.....	سخن ناشر.....
نه.....	پیشگفتار.....
۱.....	درس اول.....
۷.....	درس دوم.....
۱۳.....	درس سوم.....
۲۱.....	درس چهارم.....
۲۷.....	درس پنجم.....
۳۵.....	درس ششم.....
۴۳.....	درس هفتم.....
۴۹.....	درس هشتم.....
۵۷.....	درس نهم.....
۶۵.....	درس دهم.....
۷۳.....	درس یازدهم.....
۸۱.....	درس دوازدهم.....
۸۹.....	درس سیزدهم.....
۹۷.....	درس چهاردهم.....
۱۰۷.....	درس پانزدهم.....
۱۱۳.....	پیوست ۱: واژه‌نامه فارسی به عربی.....
۱۲۵.....	پیوست ۲: واژه‌نامه عربی به فارسی.....
۱۳۷.....	فهرست منابع و مآخذ.....

سخن ناشر

روابط علمی بین کشورها و ملتها از قدیمی‌ترین و پایدارترین روابط بین‌المللی و از بی‌شائبه‌ترین و مستحکم‌ترین آنهاست. سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها - که به اختصار «سمت» نامیده می‌شود - به عنوان یک مرکز علمی و تحقیقاتی با رویکرد تدوین کتابهای درسی دانشگاهی، همواره علاقه‌مند بوده است. در این زمینه با همه مراکز علمی و آموزشی جهان ارتباط علمی داشته باشد و با همکاری دانشمندان و پژوهشگران جهانی، در توسعه علوم انسانی وظیفه و سهمی را بر عهده بگیرد.

همکاری با دانشگاههای کشور سوریه و به‌خصوص دانشگاههای دمشق و حلب و حمص و لاذقیه از جمله اقداماتی است که به اراده مسئولان عالی‌رتبه دو کشور و دست‌اندرکاران دانشگاههای مذکور و «سمت»، در همین زمینه شکل گرفته است و نخستین گام آن، تألیف کتاب مشترک با همکاری استادان ایرانی و سوری برای دانشجویان عرب‌زبان رشته زبان و ادبیات فارسی است. کتاب حاضر که اکنون آماده عرضه به دانشجویان و استادان عزیز شده است، یکی از همین کتابهاست که «سمت» آن را با کمال فروتنی به حضور دانشگاهیان محترم تقدیم می‌دارد و تقاضا می‌کند خوانندگان گرامی با پیشنهادهای خود، زمینه اصلاح آن را در چاپهای بعدی فراهم سازند.

«سمت» فرصت را مغتنم می‌شمارد و در همین جا اعلام می‌کند برای توسعه این نوع همکاریها در همه رشته‌های علوم انسانی در دانشگاههای سوریه و سایر کشورها، آمادگی دارد و از هر نوع پیشنهاد همکاری از سوی هر یک از مراکز علمی و انتشاراتی جهان در این زمینه، صمیمانه استقبال می‌کند.

پیشگفتار

در برنامه آموزشی رشته زبان و ادبیات فارسی بعضی از کشورهای عربی و به طور مشخص در دانشگاههای سوریه، سه عنوان درس به «آیین نگارش» و دو عنوان به «انشاء» اختصاص یافته است تا دانشجو در درسهای آیین نگارش با اصول و قواعد نگارش فارسی آشنا شود و در درسهای انشاء با چگونگی شیوه پروردن مطالب و روش بیان انواع محتوا در قالبهای مختلف مانند گزارش نویسی، خاطره نویسی، داستان نویسی، نوشتن قطعه های ادبی و انواع نامه های اداری و دوستانه و مانند اینها آشنا گردد.

بنابراین چون هدف تدوین کتابهای آیین نگارش، آشنایی با قواعد نگارش فارسی است، ما آن را به سه بخش «جمله سازی ساده فارسی» برای درس آیین نگارش «۱»، «اصول نگارش ساده فارسی» برای درس آیین نگارش «۲»، و «راهنمای نگارش علمی» برای درس آیین نگارش «۳» تقسیم کرده ایم و کوشیده ایم مسیر تدوین مطالب به گونه ای باشد که دانشجو ابتدا با اصول پایه ای و اصلی ساختار زبان فارسی به زبانی ساده و بدون ذکر استثنایا یا تقسیم بندیهای ریز مطالب آشنا شود و سپس به تدریج همگام با سیر تکامل آموزش دانشجو، اصول نگارش فارسی که به ناچار با توضیح قواعد دستوری زبان همراه است، به صورت کاملتر بیان گردد و نهایتاً به حد ذکر اصول نگارش متون علمی برسد. برای همین منظور در کتاب «جمله سازی» قواعد و تمرینها و پرسشها به عربی ترجمه شده است، ولی در کتاب «اصول نگارش فارسی» فقط به ترجمه قواعد اکتفا شده؛ و در کتاب «راهنمای نگارش علمی» مطالب منحصرأ به زبان فارسی بیان گردیده است. در مجموع، این کتابها به گونه ای تدوین شده که اگرچه تأکید بر نگارش است، برای آموزش زبان فارسی هم می توان از آنها سود جست.

نگارنده بر خود لازم می‌داند در اینجا از همکاریهای خانم دکتر عصمت اسماعیلی که مدتی در دانشگاههای سوریه تدریس فرموده‌اند و در تدوین واژه‌نامه پایانی این کتاب نیز همکاری کرده‌اند و نیز سرکار خانم دکتر نعیمه حسوکی از دانش‌آموختگان دانشگاه تربیت مدرس و عضو هیأت علمی دانشگاه حلب که ترجمه این کتاب را عهده‌دار بوده‌اند و سرکار خانم سیمین هاشمی که در پایان کار آن را کنترل و اصلاح کرده‌اند صمیمانه سپاسگزاری کند. و از استادان گرانقدر و دانشجویان عزیز و سایر خوانندگان و استفاده‌کنندگان محترم این کتاب در همه مراکز آموزشی و دانشگاههای کشورهای عربی، صمیمانه تقاضا دارد با ارائه پیشنهادهای خود، نگارنده را در اصلاح چاپهای بعدی آن راهنمایی فرمایند.

غلامحسین غلامحسین‌زاده

عضو هیأت علمی دانشگاه تربیت مدرس

۱۳۸۹ هجری شمسی / ۲۰۱۰ میلادی